

2441
z. 6709
6709

ARCHIWUM
OŚRODEK OCHRONY
ZABYTKOWEGO KRAJOBRAZU
ul. Szwoleżerów 9 tel. 621 62 41 w. 244

Nr inw. 2441

Nr inw. 2441 dep.
BIBLIOTEKA
Zarząd Ochrony i Konserwacji Zesp. Pałac.-Ogród.
Muzeum Narodowego w Warszawie
ul. Szwoleżerów Nr 9. tel. 29-67-78

PARK

MANIÓW MAŁY

RODZAJ DOKUMENT.	Katalog parków woj.wrocławskiego	
AUTORZY OPRACOWANIA	<p>Analiza historyczna, wnioski dotyczące ochrony, zestaw fotografii: mgr K.Eysymontt, mgr H.Grad</p> <p>Opis Stanu istniejącego, skrócona inwentaryzacja dendrologiczno-fitosocjologiczna, szkic sytuacyjny: Dr inż.D.Nespiak</p>	
KONSULTANCI	brak	
ZLECENIODAWCA	<p>Urząd Miasta Wrocławia Wydział Kultury i Sztuki Konserwator Zabytków</p>	
ROK OPRACOWANIA	1974	
MIEJSCE PRZECHOWY- -WANIA NINIEJSZEGO OPRACOWANIA.		

ARCHIWUM
OŚRODEK OCHRONY
ZABYTKOWEGO KRAJOBRAZU
ul. Szwoleżerów 9 tel. 621 62 41 w. 244

Nr inw. 2441

BIBLIOTEKA
Zbiory Biblioteki i Kancelarii Zabytków
Nr inw. 2441
ul. Szwoleżerów nr 9 tel. 62-41-78

METRYCZKA PARKU – OGRODU

1	ADRES	MIEJSCOWOŚĆ /DZIELNICA, ULICA NR POSESJI Maniów Mały		GMINA Mietków	POWIAT Wrocław	WOJEWÓDZTWO wrocławskie
2	NAZWA PARKU	podworski				
3	RODZAJ I STAN JEGO ZACHOWANIA :	ogród drzewny zaniedbany				
4	CZAS POWSTANIA :	około połowy XIX w				
5	POŁOŻENIE PARKU :	na stoku wzniesienia				
6	POWIERZCHNIA PARKU :	OGÓŁEM ha cał,5 ha	WTYM WÓD W ha brak	CZY SĄ NA NIEJ BUDYNKI I JAKIE pałac /1720, przebudowany w poł. XIX w./		
7	UŻYTKOWNIK PARKU :	brak				
8	CZY JEST W REJESTRZE :	DATA I NR REJESTRU brak 371/W z 24.07.1976				
9	ISTNIEJĄCE DOKUMENTACJE /DATA, AUTOR/	POMIAR SYTUACYJNO -WYSOKOŚCIOWY brak		INWENTARYZACJA ZIELENI brak		
		STUDIUM HISTORYCZNE -Studium hist stylistyczne-PKZ Wrocław 1974		ZAŁOŻENIA TECHNICZNO -EKONOMICZNE brak		
		TECHNICZNE , BRANZOWE DOKUMENTACJE I EKSPERTYZY brak				
10	PRZEPROWADZONE DOTYCH- -CZAS REMONTY					

Nazwa parku - Podworski

Adres parku - Mańów Mały gmina Mietków powiat Wrocław

Rodzaj parku - ogród drzewny

Użytkownik parku - bezpański, nieużytkowany.

Krótką analiza historyczna

Pałac jako rezydencja przy istniejącym już folwarku wzniesiono około połowy XVIII w. W drugiej połowie XIX w. uległ znacznej przebudowie zachowując późnobarokowy portal. Teren dawnych ogrodów, a następnie parku dworskiego, położony jest po południowej stronie pałacu. Teren ten dość gwałtownie opada w kierunku drogi, od której oddzielał go rów i mur ceglany zachowany tylko częściowo. Usytuowanie terenu dworskiego na południowym, dobrze naświetlonym stoku przemawiałoby za celowością umieszczenia w tym miejscu ogrodów uprawowych i ozdobnych. Zupełna jednak nieregularność konfiguracji terenu, a więc brak śladu prac ziemnych koniecznych do założenia w tym miejscu ogrodu przeczy takiemu przypuszczeniu. Zapewne ogród gospodarczy istniał po południowo-wschodniej stronie założenia dworskiego, gdzie teren jest niemal zupełnie płaski. W pobliżu samego pałacu, po jego południowej stronie znajdowała się łąka, a nieco niżej uprawiano drzewa owocowe. Początkowo teren ten nie był zapewne ogrodzony murami, co najwyżej płotem jaki stosowano nawet w bogatych majątkach. Dopiero w II połowie XIX w. kiedy przeprowadzono generalną przebudowę pałacu wprowadzono ceglane ogrodzenie założenia.

W XIX w. zlikwidowano zapewne dawne uprawy ogrodowe sad i obsadzono ten teren drzewami parkowymi. W sposobie jakiegokolwiek kompozycji ponieważ teren ten uległ w międzyczasie zaniedbaniu. Wprowadzenie na ten teren poza gatunkami rodzimymi jak klony, graby, lipy, dęby również gatunków aklimatyzowanych jak platany, cisy i cyprysiki świadczyłoby o istnieniu zamierzonej kompozycji parkowej.

Sporządzono w oparciu o:

F.A. Zimmermann, Beitrage zur Beschreibung von Schlesien, Brieg 1784.

Opis stanu istniejącego

Park usytuowany na gruntach wsi Mamiów Mały, jako zespół zabytkowej zieleni otaczający pałac /1750/ przebudowany w XIX wieku i użytkowany na zastępcze pomieszczenia mieszkalne. Teren parku wznosi się lekko od szosy biegnącej przez środek wsi i osiąga najwyższe wzniesienie przy pałacu. Środkiem wyróżnić można główną aleję parkową dzielącą obszar na dwie części. Od strony płu-zach. /front pałacu/ zachowały się fragmenty bramy wjazdowej do parku, w pobliżu której wznosi się niewielki wzgórek z fragmentami zrujnowanej budowli, porośnięty gęsto krzewami czarnego bzu. Od strony płu.wsch. zachowała się część dawnego murowanego ogrodzenia parku. Natomiast koło ścian bocznych pałacu przestrzeń parku ogradza na krótkim odcinku drewniany parkan. Obszar parku liczy około 1,5 ha. Jest on zaniedbany i częściowo wypasany przez płuactwo domowe należące do

mieszkańców pałacu, którzy tutaj wybudowali mały drewniany kurnik.

Skrócona inwentaryzacja dendrologiczno-fitosocjalologiczna

Drzewostan parku składa się z następujących gatunków:

1. lipy drobnolistne /*Tilia cordata*/
2. kasztanowce /*Aesculus hippocastanum*/
3. klony /*Acer platanoides*/
4. jesiony /*Fraxinus excelsior*/
5. jawory /*Acer pseudoplatanus*/
6. graby /*Carpinus betulus*/
7. platany /*Platanus acerifolia*/
8. cisy /*Taxus baccata*/ = /2 egzemplarze/
9. cyprysiki /*Chamaecyparis* sp/ = /2 egzemplarze/
10. dęby /*Quercus robur*/
11. świerki /*Picea excelsa*/

Gatunkiem dominującym ~~xi~~ są lipy. Wiek drzew waha się od 100-150 lat. Brak w podszyciu samosiewów.

Wnioski dotyczące ochrony

Teren ten zasługuje na zachowanie w pierwszym rzędzie jako zespół zieleni składający się z drzew rodzimych i aklimatyzowanych. Szczególnie te ^to ~~o~~ stanie, będące elementami zamierzonej działalności kompozycyjnej, parku, w takim układzie winny być chronione. To jednocześnie narzuca konieczność chronienia całego terenu, a nie poszczególnych

elementów krajobrazu. Ze względu na przetrzebiony drzewostan można sobie pozwolić na dosadzenia nowych drzew, a to szczególnie w pustej przestrzeni południowo-wschodniej. Nasadzenia te nie powinny posiadać formy regularnej, a jedynie formę luźnej kompozycji. Wprowadzając układ drożny trzeby również mieć wzgląd na swobodną kompozycję niegdyś tutaj istniejącą, a więc wytyczanie prostych osiowych dróg nie byłoby tutaj wskazane, co zresztą uniemożliwia konfiguracja terenu. Powinno się także uszanować istniejące w części ogrodzenie, które możnaby uzupełnić tworząc granice ochrony konserwatorskiej. Powinno się usunąć z tego terenu istniejące tam obecnie kurniki i hodowlę drobiu.

Uwagi o zabezpieczeniu wartości dendrologicznych parku.

Ochronie szczególnej podlegać powinny w pierwszej kolejności dwa cisy i dwa cyprysiki rosnące w pobliżu pałacu a następnie lipy wyznaczające bieg głównej aleji parku wraz z okazem około 100-letniego dębu.

1. Maniów - pałac od strony podjazdu i folwarku.

2. Maniów.- brama wjazdowa na folwark.

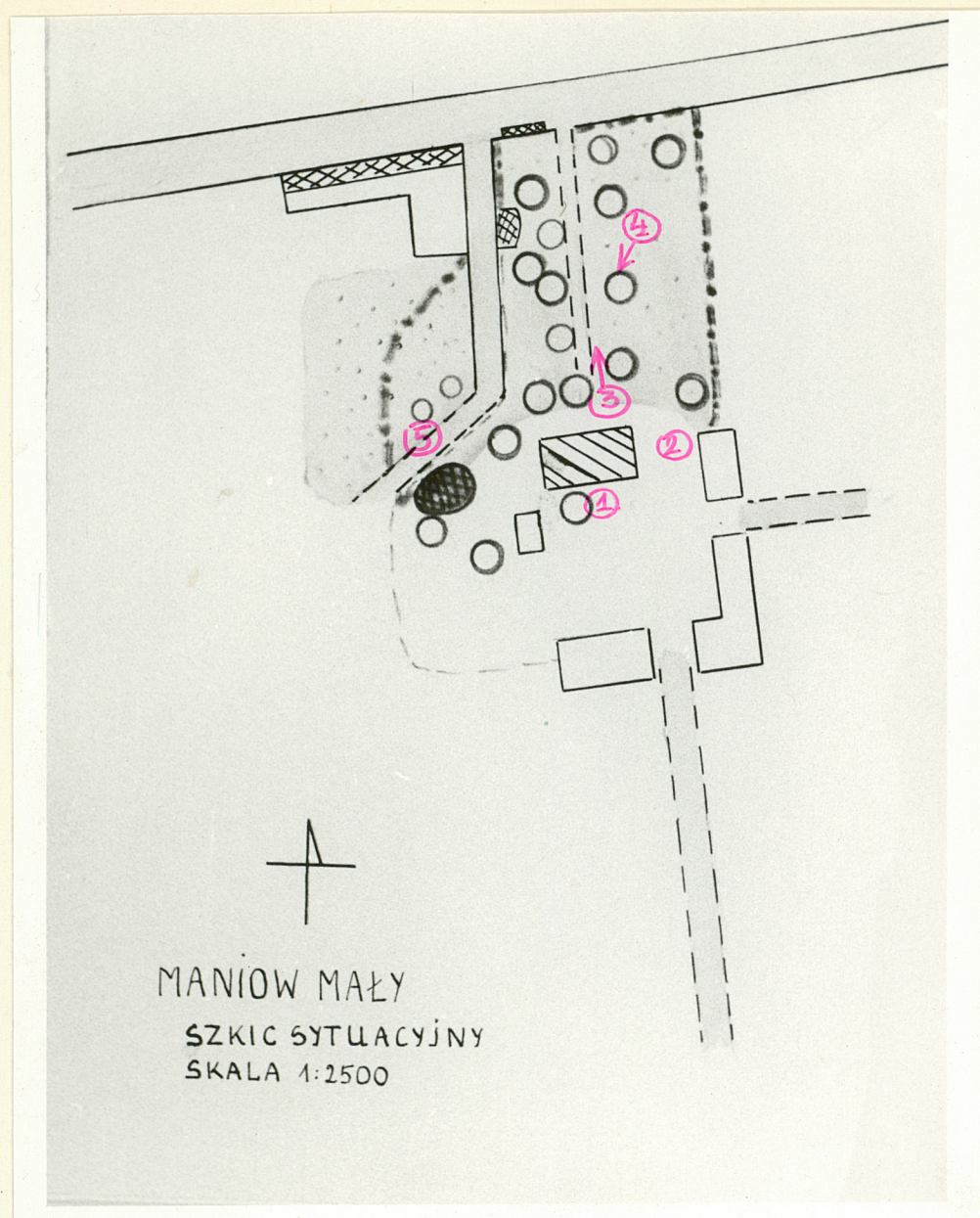
3. Maniów - fragment parku.

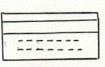

4. Maniów - fragment dawnego ogrodu - parku.

5. Maniów - fragment ogrodzenia parku.

LEGENDA DO SZKICU SYTUACYJNEGO

- Kompleksy zadrzewień
- Aleje
- Drzewa pomnikowe iglaste i liściaste
- Powierzchnie trawiaste
- Drogi i alejki parkowe
- Dwory patace
- Architektura oarodowa (cokoły altany mury)
- Kanaty
- Cieki wodne wyschnięte
- Fosy
- Stawy, baseny
- Drogi państwowe i lokalne
- Granica ochrony konserwatorskiej
- Stanowisko robienia zdjęć